

MÄÄRUS

29.05.2025 nr 13

Rakendusuuringu ja tootearenduse toetus

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse rakendusuuringu ja tootearenduse toetuse andmise, kasutamise ning tagasinõudmise ja -maksmise tingimused ja kord.

(2) Määrust ei kohaldata:

1) ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni varasema otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata;

2) Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi *vähese tähtsusega abi määrus*), artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel;

3) Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), artikli 1 lõigetes 2–6 sätestatud juhtudel;

4) raskustes olevale ettevõtjale, kes vastab üldise grupierandi määruse artikli 2 punktile 18, välja arvatud iduettevõtja, kes on börsil noteerimata väikeettevõtja viie aasta jooksul alates registreerimisest, kes ei ole teise ettevõtja tegevust üle võtnud, kasumit jaotanud ega ole moodustatud ühinemise teel, või kasvurettevõtja, kes on ettevõtja, kelle keskmine aastatootlus on taotluse esitamisele eelnenud kolme majandusaasta jooksul olnud vähemalt 20 protsenti ja kellel oli kolmeaastase perioodi alguses vähemalt kümme töötajat, ning kelle puhul ei arvata aktsia- või osakapitali hulka ülekurssi.

(3) Toetuse taotlemise, määramise ja kasutamisega seotud teave ja dokumendid esitatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 21 lõikes 3 nimetatud e-toetuse keskkonna kaudu. Kui nimetatud keskkonnas ei ole vastavat liiki dokumendi esitamist ette nähtud, esitatakse digitaalselt allkirjastatud dokument elektrooniliselt.

(4) Haldusaktid toimetatakse elektrooniliselt kätte menetlusosalise elektronposti aadressil.

§ 2. Riigiabi

(1) Toetust antakse riigiabina konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses või vähese tähtsusega abina konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses järgmiselt:

- 1) paragrahvi 7 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevusteks antav toetus on teadus- ja arendusprojektidele antav abi üldise grupierandi määruse artikli 25 tähenduses;
- 2) paragrahvi 7 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks antav toetus on väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele antav innovatsiooniabi üldise grupierandi määruse artikli 28 tähenduses või vähese tähtsusega abi vähese tähtsusega abi määruse tähenduses.

(2) Üldise grupierandi määrusega kooskõlas antavale abile kohaldatakse üldise grupierandi määruks ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud. Väheks tähtsusega abi määruks kooskõlas antavale abile kohaldatakse väheks tähtsusega abi määruks ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(3) Väheks tähtsusega abi määruks kooskõlas antud abi ei tohi ületada nimetatud määruks artikli 3 lõikes 2 sätestatud piirmäära. Toetuse andmisel väheks tähtsusega abina võetakse arvesse väheks tähtsusega abi määruks artiklis 5 sätestatud kumuleerimisreegleid. Väheks tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on nimetatud määruks artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

§ 3. Toetuse eesmärk ja oodatavad tulemused

(1) Toetuse eesmärk on soodustada ettevõtja äriliste eesmärkidega seotud teadus- ja arendustegevust ning seeläbi suurendada ettevõtja uuest või oluliselt muudetud tehnoloogiast, tootest või teenusest saadavat müügitulu.

(2) Toetuse andmise tulemusena:

- 1) kasvab erasektori rahastatud teadus- ja arendustegevuse kulutuste osakaal, mida arvestatakse protsendina sisemajanduse kogutoodangust;
- 2) kasvab teadus- ja arendustegevusega tegelevate ettevõtjate arv;
- 3) kasvab ettevõtjate teadus- ja arendustegevuse töötajate arv;
- 4) arendatakse välja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline uus või oluliselt muudetud tehnoloogia, protsess, toode või teenus;
- 5) edeneb ettevõtjate ning teadus- ja arendusasutuste vaheline teadmussiire;
- 6) kasvab ettevõtjate immateriaalne põhivara ja selle väärtus intellektuaalomandi kaudu;
- 7) kasvab Eesti teadus- ja arendusasutuste tulu rakendusuuringu ja tootearenduse teenuste müügist.

§ 4. Terminid

Käesoleva määruks tähenduses:

- 1) keskmise suurusega ettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruks I lisa artikli 2 punktis 1 sätestatud kriteeriumidele;
- 2) partner on juriidiline isik või asutus, kes osaleb projekti toetatava tegevuse rakendamisel ja kellel tekivad selle käigus kulud;
- 3) projektiplaan on tegevuskava, mis sisaldab projekti elluviimiseks vajalikke tegevusi, oodatavaid tulemusi ja nende uudsust, turuanalüüsi, turundus- ja tegevusplaani, intellektuaalomandi strateegia kirjeldust ja selle kaitsmise plaani, projekti eelarvet ja selle põhjendust, projektiteeskonna kirjeldust ning ettevõtja majandusnäitajate prognoosi;
- 4) rakendusuuring on üldise grupierandi määruks artikli 2 punkti 85 tähenduses esmakordne uuring uue teadmise saamiseks, millel on kindlaks määratud praktiline rakendus ja ettevõtjast tellija, kes

kasutab saadud uut teadmist ärilisel eesmärgil;

5) suurettevõtja on ettevõtja, kes ei vasta üldise grupierandi määruse I lisa artiklis 2 sätestatud kriteeriumidele;

6) teadus- ja arendusasutus on vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 2 punktile 83 teadmisi levitav organisatsioon;

7) teadus- ja arendustegevus on isiku loomevabadusel põhinev süstemaatiline tegevus, mille eesmärk on teadusuuringute abil uute teadmiste saamine inimese, looduse ja ühiskonna ning nende vastastikuse toime kohta ning nende teadmiste rakendamine;

8) tootearendus on tootearendus üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 86 tähenduses;

9) turutingimused on turutingimused üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 39a tähenduses;

10) tõhus koostöö on koostöö üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 90 tähenduses;

11) väikeettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse I lisa artikli 2 punktides 2 ja 3 sätestatud kriteeriumidele.

§ 5. Toetuse rakendamine

Taotluseid menetleb, taotluste rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuseid teeb, toetust maksab, toetuse kasutamist kontrollib ning toetuse tagasinõudmise otsuseid teeb Ettevõtjluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *EIS*).

§ 6. Koostööprojektide tingimused

(1) Koostöö raames projekti elluviimise tingimused, kulude, riskide ja tulemuste jagamine, tulemuste levitamine, partnerile makstava tasu tingimused ning koostööprojekti tulemusena loodava intellektuaalomandi õiguste kasutamine ja jaotamine lepatakse kokku koostöölepingus. Partnerile makstav tasu peab vastama vähemalt partneri tegevuse tulemusena tekkinud intellektuaalomandi õiguste turutingimustele.

(2) Kui toetuse saaja ning teadus- ja arendusasutus teostavad koostööprojekte ühiselt, ei saa toetuse saaja koostöö tingimustest tulenevalt teadus- ja arendusasutuse kaudu kaudset riigiabi, kui on täidetud vähemalt üks Euroopa Komisjoni 28. oktoobri 2022. a teatise „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik“ (2022/C 414/01) punktis 29 nimetatud tingimus.

(3) Teadus- ja arendusasutusele tema tegevuse tulemusena tekkinud intellektuaalomandi õiguste eest makstav tasu vastab turutingimustele, kui see tasu võimaldab teadus- ja arendusasutusel kõnealustest intellektuaalomandi õigustest saada kogu majanduslikku tulu ja kui on täidetud vähemalt üks lõikes 2 nimetatud teatise punktis 30 nimetatud tingimus.

(4) Kui enne koostööprojekti elluviimist ei ole selged teadustöö tulemusel tekkivad intellektuaalomandi õigused või nende turutingimustele vastav hind, tagab toetuse saaja, et lõikes 3 sätestatud tasu suurus määratakse kulupõhiselt. Koostööleping peab sisaldama sätet, mille kohaselt teadustöö järel vaatavad pooled tasu suuruse üle ning vajadusel muudavad seda lähtuvalt teadustöö tulemusel tekkinud intellektuaalomandi õigustest ja nende turutingimustele vastavast hinnast.

2. peatükk

Toetuse andmise tingimused

§ 7. Toetatavad tegevused

(1) Toetatakse järgmiseid §-s 3 nimetatud eesmärki ja tulemusi saavutada aitavaid tegevusi:

1) rakendusuuring;

- 2) tootearendus;
- 3) punktis 1 või 2 nimetatud tegevuse teostatavusuuring üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 87 tähenduses;
- 4) punktis 1 või 2 nimetatud tegevusega seotud intellektuaalomandi esmakaitse taotlemine.

(2) Lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud tegevusi toetatakse, kui neid tehakse koos rakendusuuringu või tootearendusega.

(3) Toetatakse rakendusuuringu ja tootearenduse projekti elluviimist ka tõhusa koostöö raames, kui tõhus koostöö on:

- 1) üksteisest sõltumatute ettevõtjate vahel, kellest vähemalt üks on väike- ja keskmise suurusega ettevõtja, või projekt viiakse ellu vähemalt kahes Euroopa Liidu liikmesriigis või Euroopa Liidu liikmesriigis ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingus osalevas riigis ning ükski ettevõtja ei kannaks üle 70 protsendi abikõlblikest kuludest või
- 2) ettevõtja ja vähemalt ühe teadus- ja arendusasutuse vahel, kes kannab vähemalt kümme protsenti abikõlblikest kuludest ja kellel on õigus avaldada oma uuringu tulemused.

§ 8. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblik kulu on kulu, mis on põhjendatud, dokumentaalselt tõendatav ja projekti abikõlblikkuse perioodil tehtava toetatava tegevuse käigus tekkinud ning mille on tasunud toetuse saaja või partner. Kulu on põhjendatud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus §-s 3 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamiseks.

(2) Taotleja ei tohi enne taotluse esitamist alustada projektiga seotud tegevusi ega võtta nimetatud tegevusteks kohustusi.

(3) Abikõlblik on § 7 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevuseks vajalik kulu:

- 1) taotleja ja partneri projekti elluviimises osaleva töötaja töötasu, puhkusetasu, seadusest tulenev hüvitis ning töötasult makstav riiklik maks ja makse;
- 2) võlaõigusliku lepingu alusel makstav tasu, mida maksustatakse sarnaselt töötasuga, ning tasult makstav riiklik maks ja makse;
- 3) turutingimustel välisallikast ostetud või litsentsitud lepingulise teadusuuringu, teadmise ja patendi kulu ning üksnes projekti jaoks kasutatud nõustamisteenuse ja muu sarnase teenuse kulu;
- 4) vahendi ja seadme rentimise ja omandamise kulu;
- 5) materjali ja tarvikute kulu;
- 6) taotleja ja partneri projekti elluviimisega otseselt seotud töötaja lähetuse sõidu- ja majutuskulu.

(4) Abikõlblik on § 7 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks vajalik patendi ja muu immateriaalse vara, välja arvatud kaubamärgi, omandamise, valideerimise ja kaitsmise kulu.

(5) Lõike 3 punktis 4 nimetatud vahendi või seadme rentimise ja ostmise kulu on abikõlblik ulatuses, mil vahendit või seadet kasutatakse projekti tegevuse elluviimiseks. Kui vahend või seade on ostetud ning seda ei kasutata projektis kogu vahendi või seadme kasutusea vältel, on abikõlblik projekti kestusele vastav hea raamatupidamistava kohaselt arvutatud amortisatsioonikulu.

(6) Abikõlblik on üksnes pangaülekandega tasutud kulu, välja arvatud amortisatsioonikulu.

(7) Abikõlblik ei ole kulu, mis tuleneb tehingust, mis on tehtud:

- 1) isikute vahel, kes on tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 kohaselt seotud isikud;
- 2) projekti partnerite vahel.

(8) Käibemaks on mitteabikõlblik.

§ 9. Toetuse suurus ja osakaal

(1) Ühe projekti toetuse suurus võib jääda vahemikku 100 000 kuni kaks miljonit eurot. Enne taotluste vastuvõtmist avaldatakse toetuse summa, mida on võimalik taotleda, või piirmäärad EISi veebilehel.

(2) Toetuse maksimaalne osakaal § 7 lõike 1 punktis 1 või 3 nimetatud tegevuseks on:

- 1) 70 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja on väikeettevõtja;
- 2) 60 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja on keskmise suurusega ettevõtja;
- 3) 50 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja on suurettevõtja.

(3) Toetuse maksimaalne osakaal § 7 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuseks on:

- 1) 45 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja on väikeettevõtja;
- 2) 35 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja on keskmise suurusega ettevõtja;
- 3) 25 protsenti abikõlblikest kuludest, kui taotleja on suurettevõtja.

(4) Toetuse maksimaalne osakaal § 7 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks on:

- 1) 50 protsenti abikõlblikest kuludest, kui toetust antakse kooskõlas üldise grupierandi määruse artikliga 28;
- 2) 80 protsenti abikõlblikest kuludest, kui toetust antakse kooskõlas vähese tähtsusega abi määrusega.

(5) Paragrahvi 7 lõigetes 1 ja 2 nimetatud tegevuseks on toetuse maksimaalne osakaal 15 protsenti suurem, kui projekt hõlmab tõhusat koostööd ja täidetud on üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 6 punkti b alapunktis i nimetatud tingimus, kuid toetuse osakaal ei ületa 80 protsenti abikõlblikest kuludest.

(6) Omafinantseeringu määr peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetus ei kata.

(7) Omafinantseeringuna ei käsitleta teisi riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu institutsiooni või fondi või muudest välisvahenditest antud tagastamatut toetust.

§ 10. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäeval või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud hilisemal kuupäeval, kuid hiljemalt neli kuud pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemise kuupäeva, ning lõpeb taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval.

(3) Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on kuni 36 kuud.

(4) Toetuse saaja võib taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist maksimaalselt kuue kuu võrra mõjuval põhjusel ja tingimusel, et saavutatav tulemus seondub jätkuvalt meetme eesmärkidega. Pikendamise korral võib abikõlblikkuse periood ületada lõikes 3 sätestatud perioodi kestust.

(5) Toetuse saaja peab taotlema projekti lõpetamist enne taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeva, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda projekti jätkata.

(6) Projekt lõppeb, kui EIS on lõpparuande heaks kiitnud ja teinud toetuse saajale viimase makse.

3. peatükk

Toetuse taotlemine ning taotluste menetlemine

§ 11. Toetuse taotlemine

(1) Toetust taotletakse jooksvalt või voorupõhiselt. Samal toetuse saajal on võimalik jooksvalt taotlemisel toetust saada üks kord kolme kalendriaasta jooksul.

(2) EIS kooskõlastab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga enne taotluste vastuvõtmise alustamist, kas toetust taotletakse jooksvalt või voorupõhiselt, toetuste eelarve, taotletava toetuse minimaalse ja maksimaalse summa, vajadusel toetuste andmise valdkonna ning voorupõhise taotlemise korral taotlusvooru avamise ja sulgemise kuupäevad.

(3) Voorupõhise taotlemise korral teavitab EIS oma veebilehel hiljemalt 20 kalendripäeva enne taotluste vastuvõtmise alustamist voo avamise ja sulgemise kuupäevast, toetuste eelarvest ning toetuse minimaalsest ja maksimaalsest summast.

(4) Jooksva taotlemise korral teavitab EIS oma veebilehel toetuste eelarvest, toetuse minimaalsest ja maksimaalsest summast, rahastamise eelarve jäägist ja taotluste vastuvõtmise lõpetamisest.

§ 12. Eelnõustamine

(1) Enne toetuse taotlemist peab taotleja läbima EISis eelnõustamise. Eelnõustamise käigus selgitatakse toetuse andmise aluseid ning juhitakse tähelepanu projekti võimalikele tehnilistele ja sisulistele puudustele.

(2) Voorupõhise taotlemise korral viiakse eelnõustamise käigus läbi projektiplaani eelhindamine. EIS annab eelhindamise käigus projektiplaanile positiivse eelhindangu, kui projektiplaani vastab § 3 lõikes 1 nimetatud eesmärgile ja panustab vähemalt kolme § 3 lõikes 2 nimetatud tulemuse saavutamisse.

(3) Projektiplaani positiivne eelhindang ei ole EISile taotluse üle otsustamisel siduv.

§ 13. Nõuded taotlejale ja partnerile

(1) Toetuse taotleja võib olla Eesti äriregistrisse kantud äriühing.

(2) Partner võib olla Eesti äriregistrisse kantud äriühing, muu eraõiguslik juriidiline isik või teadus- ja arendusasutus.

(3) Taotleja ja partneri maksu- ja maksevõlg koos intressidega ei tohi olla suurem kui 100 eurot või selle tasumine peab olema ajatatud. Ajatamise korral peab võlg olema tasutud ajakava kohaselt.

(4) Taotleja ja partner peavad taotluse rahuldamise otsuse tegemise ajaks olema nõuetekohaselt esitanud maksukorralduse seaduses sätestatud maksudeklaratsioonid ja äriregistrile majandusaasta aruanded.

(5) Kui taotleja või partner on varem saanud toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peavad

tagasimaksed olema nõuetekohaselt tasutud.

(6) Taotleja ja partneri või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei tohi olla algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotietsust.

(7) Taotlejal ja partneril ning nende seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust.

§ 14. Nõuded taotlusele

(1) Taotlus peab vastama määruses sätestatud nõuetele ning olema esitatud ettenähtud korras ja vormis.

(2) Taotlus peab sisaldama vähemalt järgmiseid andmeid, kinnitusi ja dokumente:

- 1) taotleja nimi ja registrikood ning partneri kaasamisel partneri nimi ja registrikood;
- 2) teave, kas taotleja on väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja;
- 3) toetuse taotleja ja ettevõtjast partneri teadus- ja arendustegevuse kavandatava investeeringu maht, müügitulu uuest või oluliselt muudetud tehnoloogiast, tootest või teenusest ning ettevõtja teadus- ja arendustöötajate arv taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaastal, toetuse taotlemise aastal ja viie aasta jooksul pärast projekti rakendamise lõppu;
- 4) taotletava toetuse suurus ja projekti eelarve;
- 5) projekti nimetus, eesmärk ja elluviimise koht;
- 6) projektiplaan, millele voorupõhise taotlemise korral on antud positiivne eelhindang;
- 7) partneri kaasamise korral partneri esindusõigusliku isiku allkirjastatud partneri info vorm;
- 8) kirjalik kinnitus taotleja ja partneri omafinantseeringu kohta;
- 9) teave selle kohta, kui taotleja on projektile või projekti osale tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest või muust riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu institutsiooni või fondi või muudest välisvahenditest;
- 10) taotleja ja ettevõtjast partneri bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamise kuupäevale eelnenud kvartali lõpu seisuga;
- 11) volikiri, kui taotleja või partneri esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel.

§ 15. Taotluste menetlemine

(1) Taotluse menetlemise tähtaeg on:

- 1) jooksva taotlemise korral 40 tööpäeva taotluse registreerimisest arvates;
- 2) voorupõhise taotlemise korral 60 tööpäeva taotluste vastuvõtmise lõppemise kuupäevast arvates.

(2) Taotluse menetlemise aega võib põhjendatud juhul pikendada kuni kümne tööpäeva võrra, millest taotlejat teavitatakse.

(3) Jooksva taotlemise korral alates hetkest, kui registreeritud taotlustega, mille kohta ei ole tehtud rahuldamise või rahuldamata jätmise otsust, taotletav rahaline summa saab vähemalt võrdseks toetuste eelarve vaba jäägiga, menetletakse taotlusi nende registreerimise järjekorras.

(4) Kui taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel avastatakse puudusi, teatatakse sellest viivitamata taotlejale ja antakse puuduste kõrvaldamiseks kuni kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

(5) Taotlus jäetakse rahuldamata seda sisuliselt hindamata, kui:

- 1) taotleja ei ole lõikes 4 nimetatud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud;

- 2) taotleja, partner või taotlus ei vasta vähemalt ühele määruses sätestatud nõudele ning mittevastavust ei ole võimalik kõrvaldada;
- 3) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab õigusvastaselt otsuse tegemist.

§ 16. Taotluste valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Taotlusi hinnatakse järgmiste valikukriteeriumide alusel, mille osakaalud koondhindest on järgmised:

- 1) projekti mõju toetuse eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamisele – hinnatakse projekti mõju Eesti ettevõtjate teadus- ja arendustegevuse investeringute suurusel, projekti mõju taotleja ja projekti mõju valdkondlikule arengule rahvusvahelises võrdluses ja projektiga seotud väärtusahelatele, projekti mõju valdkondade-ülelele koostööle, projekti mõju teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse fookusvaldkondade (edaspidi *TAIE fookusvaldkonnad*) eesmärkide täitmisel – 20 protsenti koondhindest;
- 2) projekti majanduslik mõju ettevõtjale ja ettevõtja võime projekti tulemusi majanduslikult rakendada – hinnatakse projekti mõju ettevõtja lisandväärtuse kasvule, projekti majanduslikku vajalikkust ja põhjendatust taotlejale ja partneritele, projektiga kaasnevat majanduslikku tulu, taotleja ärimudeli muutust ja sellega kaasnevat majanduslikku tulu tulevikus, äriplaani asjakohasust, taotleja ja partnerite võimet äriplaani ellu viia ja projekti tulemusi äriliselt rakendada ning taotleja võimet rahastada projekti tulemuste rakendamist – 45 protsenti koondhindest;
- 3) projekti tehnoloogiline põhjendatus ja teostatavus – hinnatakse toote, teenuse, tehnoloogia või protsessi uuenduslikkust ja tehnoloogilisi eeliseid võrreldes samaväärsete toodetega, arendusplaani tehnoloogilist taset koos tegevuste kirjelduse ja ajakava asjakohasusega, projekti metoodikat ja teostatavust, uuringut tegeva meeskonna rakendusühtluste ja tootearenduse alaseid teadmisi, oskusi ja varasemaid kogemusi, intellektuaalomandi strateegia asjakohasust ja läbimõeldust, projekti elluviimiseks vajaliku taristu olemasolu ning projekti eelarve põhjendatust – 35 protsenti koondhindest;
- 4) EISI sõnastatav võimalik lisakriteerium lähtuvalt riigi prioriteetsetest eesmärkidest – kuni 10 protsenti koondhindest.

(2) TAIE fookusvaldkonnad on Vabariigi Valitsuse 15. juuli 2021. a istungil protokollilise otsusega heaks kiidetud „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukavas aastateks 2021–2035“ nimetatud ettevõtluse ja majandusliku arengupotentsiaaliga valdkonnad, milleks on digilahendused igas eluvaldkonnas, tervishoiutehnoloogiad ja -teenused, kohalike ressursside väärimine ning nutikad ja kestlikud energeetikalahendused.

(3) Taotlusi hinnatakse lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumide alusel skaalal 0–4 punkti, millest 0 punkti on mitterahuldav ja 4 punkti suurepärase.

(4) Taotlust hinnatakse punktides väljendatud koondhindega, mis kujuneb lõikes 1 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel antud punktide kaalutud keskmisest.

(5) Enne taotluste vastuvõtmise alustamist kooskõlastab EIS taotluste hindamise juhendi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ja avaldab selle oma veebilehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alustamise päeval.

§ 17. Taotluste hindamine

(1) Taotlusi hindavad EISI kaasatud eksperdid ning vastavalt käesolevas paragrahvis sätestatule EISI moodustatud hindamiskomisjon.

(2) Ekspertid ja hindamiskomisjoni liikmed peavad olema taotlejatest sõltumatud ja erapooletud. Kui ekspert või hindamiskomisjoni liige on seotud taotluse ettevalmistamisega või taotleja või partneriga, kohustub ta teavitama EISi huvide konfliktist ning ennast hindamiselt viivitamatult taandama.

(3) Kui jooksva taotlemise korral ekspertide antud punktid erinevad vähemalt ühes § 16 lõikes 1 sätestatud valikukriteeriumis kaks või enam punkti ja mille kaalutud keskmised punktid on samad või ületavad § 18 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud punkte, hindab taotlust hindamiskomisjon, kellel on õigus ekspertide antud kaalutud keskmisi punkte muuta.

(4) Kui voorupõhise taotlemise korral on ekspertide § 16 lõikes 1 sätestatud valikukriteeriumides antud punktid samad või kõrgemad § 18 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud punktidest, hindab taotlust täiendavalt hindamiskomisjon, kellel on õigus ekspertide antud kaalutud keskmisi punkte muuta.

(5) Voorupõhise taotlemise korral reastab EIS taotlused paremusjärjestuse saamiseks hindamiskomisjoni antud koondhinnete põhjal pingeritta alates kõrgeima koondhinde saanud taotlusest. Võrdse koondhindega taotlustest saab pingereas kõrgema koha taotlus, milles taotletakse väiksemat toetust.

(6) Lisaks taotluste hindamisele on hindamiskomisjonil õigus teha ettepanekuid osaliseks või kõrvaltingimusega taotluse rahuldamiseks.

(7) EIS avaldab hindamiskomisjoni koosseisu oma veebilehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alustamise päeval. Hindamiskomisjoni koosseis kooskõlastatakse enne Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga.

§ 18. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Taotlus rahuldatakse kõikide järgmiste nõuete täitmisel:

- 1) taotleja, partner ja taotlus vastavad määruses sätestatud nõuetele;
- 2) taotlust on hinnatud § 16 lõike 1 punktides 1 ja 3 sätestatud hindamiskriteeriumides vähemalt 2 punktiga;
- 3) taotlust on hinnatud § 16 lõike 1 punktis 2 sätestatud hindamiskriteeriumis vähemalt 2,5 punktiga;
- 4) taotlust on hinnatud koondhindega vähemalt 2,5 punkti.

(2) Voorupõhise taotlemise korral rahuldatakse taotlused vastavalt pingereale kuni toetuste eelarve ammendumiseni.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses sätestatakse:

- 1) toetuse saaja ja partneri kaasamisel partneri nimi, registrikood ning projekti nimetus;
- 2) projekti kogumaksumus, toetuse suurus ja omafinantseeringu määr;
- 3) projekti abikõlblikkuse periood;
- 4) projekti elluviimise tingimused;
- 5) aruandlusperioodid ning aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 6) toetuse maksmise tingimused;
- 7) toetuse saaja õigused ja kohustused;
- 8) asjaolu, et toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi viitega riigiabi andmist reguleeriva õigusakti artiklile.

(4) Taotlus jäetakse rahuldamata vähemalt ühe järgmise asjaolu esinemisel:

- 1) taotleja, taotlus või partner ei vasta vähemalt ühele määruses sätestatud nõudele;
- 2) eksperdid on taotlust hinnanud lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud punktidest madalamalt ning taotluse koondhinne on väiksem kui 2,5 punkti;
- 3) taotlust ei ole võimalik rahuldada toetuste eelarve ammendumise tõttu ega osaliselt rahuldada;
- 4) taotleja mõjutab õigusvastaselt otsuse tegemist.

§ 19. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse osaline rahuldamine on lubatud järgmistel juhtudel:

- 1) toetust on taotletud tegevusele või kulude katteks, mis ei ole projekti elluviimise seisukohast olulised või põhjendatud;
- 2) taotletav toetuse summa ületab toetuste eelarve vaba jääki.

(2) Taotluse võib osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus EISi ettepanekuga taotletud toetuse summa vähendamiseks või projektis kavandatud tegevuste muutmiseks. Taotluse osalisel rahuldamisel peab projekti eesmärk olema saavutatav. Kui taotleja EISi ettepanekuga ei nõustu, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha haldusmenetluse seaduse § 53 tähenduses kõrvaltingimusega, kui taotleja peab esitama lisadokumente või tegema lisatoiminguid. Kui taotleja ei ole kõrvaltingimuse seadmisega nõus, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(4) Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse alusel ei teki toetuse saajal õigust toetusele. Õigus toetusele tekib toetuse saajal pärast seda, kui EIS on kõrvaltingimuse nõuetekohase täitmise tuvastanud.

§ 20. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudab EIS omal algatusel või toetuse saaja esindusõigusliku isiku digitaalselt allkirjastatud kirjaliku taotluse alusel.

(2) Taotluse rahuldamise otsusega kinnitatud eelarvet võib toetuse saaja haldusakti muutmist taotlemata muuta, kui muudatus on seotud eelarveridade vaheliste tõstetega ning eri liiki riigiabi summad ega abi osakaalud ei muutu ja EIS on nimetatud muudatuse kooskõlastanud. EIS otsustab muudatuse kooskõlastamise kümne tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates.

(3) Enne taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse tegemist kontrollib EIS muudatuste asjakohasust ja vajalikkust ning kui see on vajalik, hindab muudatuste mõju § 16 lõikes 1 sätestatud valikukriteeriumide alusel, kaasates vajadusel eksperte või hindamiskomisjoni.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab EIS 20 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates.

(5) EISil on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest või lõikes 1 nimetatud juhul muudatuse kooskõlastamisest, kui soovitatav muudatus ei aita kaasa oodatavate tulemuste saavutamisele või projekti tegevusi ei lõpetata abikõlblikkuse perioodil.

(6) EISil on õigus taotluse rahuldamise otsus täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistada järgmistel juhtudel:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) taotlemisel või projekti elluviimisel on esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud esitamata;

- 3) toetuse saaja ei täida kõrvaltingimust;
- 4) taotlust toetuse taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 5) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 6) toetuse saaja ei ole aruandlusperioodi jooksul planeeritud tegevusi ellu viinud ja ei ole saavutanud oodatud tulemusi.

(7) Toetuse saajal tuleb saadud toetus taotluse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistamisel vastavalt tagasinõudmisele otsusele tagasi maksta.

4. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmine

§ 21. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab vahe- ja lõpparuande. Aruannete vormid avaldab EIS oma veebilehel.
- (2) Aruandlusperioodi kestus on kuus kuud.
- (3) Vahearuanne sisaldab ellu viidud tegevuste kirjeldust võrrelduna projekti taotluses märgituga. EISI nõudmisel esitatakse vahearuandega järgmise aruandlusperioodi tegevuskava.
- (4) Lõpparuanne sisaldab kogu projekti peamiste tegevuste kirjeldust ja teavet projekti tulemuste saavutamise kohta ning teavet intellektuaalomandi kasutamise, patenditaotluste ja publikatsioonide kohta.
- (5) EIS võib vahe- ja lõpparuande läbivaatamisel kaasata hindamiskomisjoni või eksperte.
- (6) EIS kinnitab aruande või lükkab selle tagasi 42 tööpäeva jooksul arvates aruande registreerimisest.
- (7) Kui vahearuande ja lõpparuande esitamise vaheline aeg või projekti kestus on lühem kui kuus kuud, esitatakse vaid projekti lõpparuanne.

§ 22. Toetuse maksmine

- (1) Toetuse maksmise eeldusteks on projekti tegevuste elluviimine ja abikõlblike kulude tegemine.
- (2) Toetust makstakse toetuse saajale tema esitatud maksetaotluse alusel. Koos maksetaotlusega esitab toetuse saaja tekkinud abikõlblike kulude loetelu. Maksetaotlus esitatakse EISile koos vahe- või lõpparuandega.
- (3) Toetuse saajal on õigus taotleda toetuse ettemakset kuue kuu prognoositud rahavajaduse ulatuses. Ettemakse tehakse kümne tööpäeva jooksul pärast vastava taotluse esitamist. Ettemakse suurus on kuni 30 protsenti toetuse summast. Toetuse saaja tõendab EISile ühe aasta jooksul ettemakse tegemisest, et ettemakse on abikõlblike kulude katmiseks ära kasutatud. Järgmise ettemakse saamiseks tõendab toetuse saaja, et eelmisest ettemaksest kasutatud vähemalt 70 protsenti.
- (4) Lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuste elluviimist ja tulemuste saavutamist ning lõpparuande kinnitamist. Lõppmakset ei tehta ettemaksena.

(5) EIS võib teha toetuse maksmisest osalise või täieliku keeldumise otsuse, kui:

- 1) esitatud kulu ei vasta taotluses esitatud projekti abikõlblikkuse perioodile, tegevustele, abikõlblikkuse nõuetele või projekti eesmärgile;
- 2) tegevus ei ole toetatav või tegevuse elluviimine on tõendamata;
- 3) EIS on jätnud vastava aruandlusperioodi vahe- või lõpparuande kinnitamata;
- 4) toetuse saaja ei ole tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksnud;
- 5) toetuse saaja rikub määruses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või toetuse rahuldamise otsuses sätestatust;
- 6) toetuse saaja majanduslik olukord on niivõrd halvenenud, et toetuse kasutamine või projekti tegevuste elluviimine on ohustatud;
- 7) toetuse saaja ei täida § 23 lõike 2 punktis 6 sätestatud kohustust.

(6) EIS võib peatada toetuse maksed kuni tagasimaksmisele kuuluva toetuse täieliku tagasimaksmiseni.

(7) Välisriigi registris registreeritud partneri kulude tõendamiseks esitab toetuse saaja EISile partneri kulude abikõlblikkuse auditiaruande, mille on teinud partneri asukoha riigi sõltumatu ja sertifitseeritud audiitor ja milles on sätestatud, et partneri kulud on kooskõlas üldise grupierandi määrusega või vähese tähtsusega abi määrusega, käesoleva määrusega ning asukohariigi õigusaktide ja üldtunnustatud raamatupidamistavaga.

5. peatükk

Toetuse saaja, partneri ning EISi õigused ja kohustused ning toetuse tagastamine

§ 23. Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal ja partneril on õigus saada EISilt teavet ja selgitusi, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja ning partneri kohustustega.

(2) Toetuse saaja on kohustatud:

- 1) viima projekti nõuetekohaselt ellu;
- 2) kasutama toetust vastavalt taotlusele ning taotluse rahuldamise otsuses sätestatule;
- 3) teavitama EISi kirjalikult, kui muutub toetuse saaja oluliste otsuste tegemise õigust omav osanik või aktsionär või juhtorgani liige, seda ka juhul, kui muudatused nähtuvad äriregistrist;
- 4) esitama EISile teadusasetusega ja partneritega sõlmitud § 6 lõikes 1 sätestatud koostöölepingu;
- 5) viivitamata kirjalikult teavitama EISist kõigist esitatud andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saaja kohustuste täitmist, projekti tulemuste saavutamist või projekti tegevustega jätkamist;
- 6) olema täitnud riiklike maksude ja maksete tasumise kohustuse nii, et maksu- ja maksevõlg ei tohi olla suurem kui 100 eurot või selle tasumise ajatamisel järgima ajatamiskava.

(3) Toetuse saaja ja partner on kohustatud:

- 1) tagama, et raamatupidamises on projekti kulud ja neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad;
- 2) esitama EISile nõutud teabe ning dokumendid kümne tööpäeva jooksul nõude saamisest arvates;
- 3) võimaldama kontrolli teostavale isikule juurdepääsu projekti elluviimisega seotud ruumidesse ja territooriumile, mida toetuse saaja või partner kasutab;
- 4) osutama auditi ja kontrolli läbiviimiseks igakülgset abi;
- 5) tagama projekti elluviimiseks vajalike õigusaktides ette nähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 6) järgima riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmist reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja nõudeid;

7) säilitama taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seotud dokumentatsiooni vähemalt kümme aastat alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

§ 24. EISi õigused ja kohustused

(1) EISil on õigus:

- 1) nõuda projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta lisaandmete ja -dokumentide esitamist;
- 2) teha toetuse saaja ja partneri juures kuludokumentide ja projekti tegevuste kontrolli, selleks viibida toetuse saaja ja partneri ruumides ja territooriumil ning kontrollida toetuse kasutamisega seotud andmeid, dokumente ja muid materjale.

(2) EIS on kohustatud:

- 1) tegema taotlus- ja aruandevormid ning juhendmaterjalid taotlejale ja toetuse saajale oma veebilehel kättesaadavaks;
- 2) teavitama toetuse saajat viivitamata toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides tehtud muudatustest;
- 3) pärast toetuse rahuldamise otsuse tegemist avaldama oma veebilehel toetuse saaja nime, toetust saava projekti nime, toetuse summa, projekti kogumahu, projekti eesmärgi ja kestuse;
- 4) kontrollima projekti elluviimist;
- 5) säilitama riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud teavet koos vajalike lisadokumentidega kümme aastat viimasest taotluse rahuldamise otsusest arvates;
- 6) koguma ja esitama Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile teavet toetusmeetme jooksva rakendamise kohta;
- 7) teavitama Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi määruse rakendamisel tekkinud takistustest;
- 8) tagama riigiabi ja vähese tähtsusega abi kandmise riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse.

§ 25. Toetuse tagastamine

(1) EIS teeb toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsuse kaalutusõiguse kohaselt, kui:

- 1) kulu ei ole abikõlblik;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata käesolevas määruses või toetuse rahuldamise otsuses nimetatud kohustuse või nõude;
- 3) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus.

(2) Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksma 60 kalendripäeva jooksul tagasinõudmise otsuse kehtima hakkamise päevast arvates.

(3) Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib tasaarveldada samas projektis maksmisele kuuluva toetusega.

(4) Toetuse tagasimaksmist võib EIS toetuse saaja taotlusel ajatada kuni 12 kuuks. Toetuse saaja põhistatud taotlusel võib EIS Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga kooskõlastatult määrata ka pikema tagasimaksmise tähtaja.

(5) Ajatamiseks esitab toetuse saaja EISile taotluse, milles on ajatamisvajaduse põhjendus ja soovitud tagasimaksekava. EISi nõudmisel esitab toetuse saaja majanduslikku olukorda tõendavad dokumendid.

(6) Ajatamistaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta teeb EISi otsuse kümne tööpäeva jooksul ajatamistaotluse saamisest arvates. Põhjendatud juhul võib otsuse tegemise tähtaega

pikendada mõistliku aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat.

(7) Ajatamistaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse võib teha koos toetuse tagasinõudmise otsusega.

(8) Toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul pärast toetuse saaja viimase kohustuse täitmist.

(9) Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmise korral juhindutakse konkurentsiseaduse §-st 42, kui Euroopa Liidu õigusaktist ei tulene teisiti.

(10) Ebaseadusliku, väärkasutatud riigiabi, ka vähese tähtsusega abi andmise korral, võib toetuse tagasinõudmise otsuse teha kümne aasta jooksul pärast toetuse saajale toetuse eraldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Ahti Kuningas
kantsler